

ставява най-простия видъ на пиринската кжща, то кжщата въ с. Якоруда представлява отъ себе си напълно нейната развита форма. Основната идея, обаче, и на дветъ кжщи е една и сжща, и майсторитѣ които сж ги строили сж отъ едно и сжщо мѣсто — с. Якоруда.

Въ всѣко отношение Якорудската кжща представлява интересъ: въ вжтрешната си архитектура и разпредѣление тя е нагодена вече за посрещане по голѣми културни нужди и говори за развитъ семѣнъ и домашенъ битъ, съ едно центриране на нуждитѣ на семейството. Последното е присжщо на градската кжща: докато въ селската кжща има едно расейване било защото една голѣма частъ отъ тѣзи нужди не сжществуватъ тука, било, защото и тѣзи които ги има, се посрещатъ отъ редъ сгради прѣстнати въ стопанския дворъ, саята, нивитѣ и пр. И действително може да се каже, че с. Якоруда представлява отъ себе си преходно положение между селото и града.

Въ вжншната си архитектура тя има елементи и композиция на фасадитѣ си, съ които постига безпорна импресия. Приложението на дървото въ нея е най-широко използвано и резбата и орнаментирането на виднитѣ конструктивни части, както по таванитѣ, вратитѣ, чардака, стрехитѣ и равветѣ сж доведени до съвършенство, което говори за дълбокото и тънко чувство на строителитѣ отъ този край. Около огнищата въ стайтѣ, иматъ долапи съ дървени капаци, орнаментирани съ вещица и дълбокъ усетъ къмъ шарката и орнамента. Въ вжншната си архитектура тя е едно завършено сполучливо постижение, особено пѣкъ, ако се третира сградата като елементъ на улицата. Ефекта е пълнъ и топлотата, която се излъчва отъ картината на улицата се дължи на завършения естетиченъ моментъ на отделната сграда за себе си, която отъ своя страна е подчинено на общия характеръ на сжседнитѣ ней-сгради. Потъмнелото отъ времето старо дърво отъ изгледа, съ широката до 1.20 м. плоска стеха, съ дървена рамка по ржбоветѣ на етажнитѣ стени и съ сжщо такива окола събранитѣ въ групи по два, прозорци, образуватъ яркъ контрастъ съ свежитѣ бѣли стени, и будатъ въ наблюдателя настроението на приказната старина.

Въ с. Якоруда сградитѣ могатъ да се подредатъ въ две групи: първата група сж кжщи застроени въ вжтрѣшността на дворището, като лицето на сжщото е застроено съ стопански сгради, като плевни, обори и пр. и втора група, гдето кжщата е застроена на линията на самата улица.

Въ обр. 68 е даденъ примеръ на кжща застроена въ вжтрешността на двора. Състои се отъ приземие и етажъ, приземието е